Súd:	Okresný súd Brezno
Spisová značka:	3C/15/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6321200970
Dátum vydania rozhodnutia:	11. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Eva Cvengová
ECLI:	ECLI:SK:OSBR:2022:6321200970.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno, v konaní pred sudkyňou JUDr. Evou Cvengovou, v právnej veci žalobcu O. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. osloboditeľov XXX/XX, S., zast. Prof. JUDr. Jánom Klučkom, CSc., advokátom, so sídlom Ku Potoku 4, Košice, proti žalovanému SR - O. vnútra SR, so sídlom A. 2, N., L.: XX XXX XXX, v konaní o zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 2400,- Eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a .

III. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100%, o výške ktorých rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu žalobou zo dňa 27.04.2021, doručenou Okresnému súdu Brezno dňa 27.04.2021, domáhal nároku na náhradu škody spôsobenej žalovaným v dôsledku porušenia práva Európskej únie k jeho ujme, teda priznania peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 5000,- Eur a k trovám konania. Vo svojej žalobe poukázal na to, že týždenný pracovný čas žalobcu ako príslušníka hasičského zboru Slovenskej republiky sa skladá so 16,5 hodinových pracovných zmien, po ktorých nasleduje 7,5 hodinová pohotovosť, t.j. 24 hodinové zmeny v takom rozsahu, že súhrn takto naskladaného týždenného pracovného času pravidelne prekračuje 48 hodín. Úprava dovoleného rozsahu týždenného pracovného času zamestnancov vrátane hasičov tvorí predmet úpravy práva Európskej únie, ktoré záväzne určuje dĺžku týždenného pracovného času na 48 hodín. Jedná sa o Smernicu 93/104/ES a Smernicu 2003/88/ES Európskeho parlamentu a rady zo 04.11.2002 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, ktorá zjednocuje ustanovenia Smernice 93/104/ES. Ich základným cieľom je zaručiť lepšiu ochranu bezpečnosti a zdravia pracovníkov garantovaním minimálneho denného a týždenného času odpočinku, primeraných prestávok v práci ako aj stanovením maximálneho týždenného pracovného času. Účinná ochrana bezpečnosti a zdravia pracovníkov sa zabezpečuje tým, že členské štáty EÚ sú povinné zabezpečiť pracovníkom právo na stanovený týždenný pracovný čas, ako aj minimálny čas odpočinku. Žalobca poukázal na to, že čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES stanovuje, že priemerný pracovný čas pre každé obdobie 7 dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín a pracovníkom garantuje právo na 48 hodinový týždenný pracovný čas, ktorý im vyplýva priamo z práva EÚ. Súdny dvor EÚ súčasne spresnil, že v prípade hasičov nariadená pracovná pohotovosť na pracovisku tvorí súčasť ich týždenného pracovného času, ktorá v spojení s ich riadnym pracovným časom nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas. Rozsudky ESD potvrdzujú, že členské štáty EÚ nemôžu jednostranne určovať rozsah pôsobnosti čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES tak, že by 48 hodinový pracovný čas viazali na nejakú podmienku, prípadne by

ho určitým spôsobom svojvoľne porušovali. Akákoľvek vnútroštátna právna úprava členského štátu, ktorá umožňuje, aby bol týždenný pracovný čas dlhší ako 48 hodín vrátane pracovnej pohotovosti na pracovisku je v rozpore s požiadavkami čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES. Napriek tomu, že príloha č. 4 k Zákonu o hasičskom a záchrannom zbore uvádza, že do jeho znenia bola prebratá Smernica Európskeho parlamentu a rady 2003/88/ES zo 04.11.2002 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (bod 6 Prílohy č. 4) znenie jeho ustanovení túto skutočnosť nepotvrdzuje. Žalobca v žalobe poukázal na skutočnosť, že žiadne ustanovenie zákona o hasičskom zbore nepotvrdzuje, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby je považovaná za súčasť ich týždenného pracovného času v zmysle únioového práva. V tomto smere sa zákon o hasičskom zbore ako právna úprava lex specialis odlišuje od § 96 Zákonníka práce, ktorý zohľadňuje uvedenú smernicu ES a na ňu nadväzujúcu judikatúru ESD a túto skutočnosť výslovne potvrdzuje v ust. § 96 ods.2 ZP, pričom Zákonník práce sa na právnu kvalifikáciu pohotovosti na príslušníkov hasičského zboru nevzťahuje. Zároveň žalobca poukázal, že ďalším nedostatkom zákona o hasičskom a záchrannom zbore je, že zo Smernice 2003/88/ES neprebral ust. čl. 6 písm. b) stanovujúce dĺžku týždenného pracovného času na 48 hodín napriek tomu, že podrobne definuje termín služobná doba, služobná pohotovosť, spôsoby ich finančného ohodnotenia a podobne. Uvedené pochybenia v zákone o hasičskom zbore nemajú len abstraktný výzvam, pretože podľa práva EÚ takáto úprava je na ujmu príslušníkov hasičského zboru nakoľko im spôsobuje škodu, náhrady ktorej sa môžu domáhať pred vnútroštátnymi súdmi. Podstata spočíva v tom, že službobnú pohotovosť hasičov zákon o hasičskom zbore nepovažuje za súčasť ich týždenného pracovného času v zmysle únioového práva v dôsledku čoho dochádza k jeho pravidelnému prekračovaniu a takáto právna úprava nie je v súlade s čl. 2 (definícia pracovného času) ani s článkom 6 ods. 2 písm. b) Smernice 2003/88/ES (48 hodinový týždenný pracovný čas). Skutočnosť, že týždenný pracovný čas hasičov prekračuje 48 hodín žalobca dokumentuje listinami o týždennej dochádzke . Žalobca dal do pozornosti, že článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES ukladá členským štátom povinnosť dosiahnuť určený výsledok, ktorý nie je obmedzený žiadnou podmienkou a fixuje stanovenie hranice týždenného pracovného času na 48 hodín vrátane nadčasov. Ide o to, aby v členskom štáte EÚ priemerný týždenný čas pracovníka neprekračoval týždennú hranicu 48 hodín. V zmysle uvedeného má žalobca pracujúci v hasičskom a záchrannom zbore SR právo dovolávať sa porušenia článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/EX voči žalovanému v dôsledku toho, že jeho pracovná (služobná) pohotovosť sa nezapočítava do týždenného pracovného času, pričom jej nezapočítanie zakázané právom EÚ má za následok, že žalobca pracuje týždenne dlhšie ako 48 hodín, čím dochádza k porušeniu jeho práva podľa čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES. Pokiaľ ide o uplatnenie práva na náhradu škody ako aj spôsob jej výpočtu, Smernica 2003/88/ES neobsahuje ustanovenia týkajúce sa samotného procesu náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení. Je na vnútroštátnom práve každého členského štátu aby pri rešpektovaní zásad rovnocennosti a efektivity určilo, či škoda vzniknutá pracovníkovi v dôsledku porušenia právnej normy EU má byť nahradená udelením dodatočného náhradného voľna alebo finančným odškodnením a tiež aby definovalo pravidlá týkajúce sa spôsobu a výpočtu tejto náhrady. Každý členský štát musí vo vzťahu k nárokom na náhradu škody, ktoré majú základ v práve EU napraviť následky spôsobenej škody podľa svojho vnútroštátneho práva upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu , pričom podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnych právnych úpravách nesmú byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada rovnocennosti) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady pred vnútroštátnymi súdmi (zásada efektivity). Žalobca v žalobe tvrdí, že v jeho prípade boli splnené únioové podmienky založenia zodpovednosti Slovenskej republiky zast. MV SR za porušenie jeho práva garantovaného článkom 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES, z ktorých vyplýva jeho nárok na náhradu takto spôsobenej škody. Svoje tvrdenie opiera o judikatúru ESD predovšetkým o judikát vo veci G.FuS(C-429/09), v ktorom ESD výslovne potvrdil právo na 48 hodinový pracovný čas pre príslušníkov hasičských zborov, za ktoré im v prípade jeho porušenia patrí právo na náhradu škody uplatniteľné pred súdnymi orgánmi členských štátov EU. ESD rozhodol, že poškodení jednotlivci majú právo na náhradu, keď sú splnené tri podmienky: 1. že cieľom porušenej právnej normy EU bolo priznať jednotlivcom práva, 2. porušenie je dostatočne závažné a 3. medzi týmto porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom existuje priama príčinná súvislosť. Pokiaľ ide o prvú podmienku ESD potvrdil, že článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES predstavuje v rozsahu, v akom ukladá členským štátom maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi a ktoré jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu dovolávať priamo pred vnútroštátny mi súdmi. Článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES predstavuje právnu normu Únie, ktorá jednotlivcom priznáva práva, čím je prvá podmienka týkajúca sa existencie únioového práva splnená. Pokiaľ ide o druhú podmienku , že porušenie

práva EU je dostatočne závažné pokiaľ je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora v danej oblasti v tejto súvislosti ESD v prípade B. výslovne potvrdil, že nedodržanie požiadaviek upravených v článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES bolo zjavným porušením judikatúry súdneho dvora a musí sa považovať za dostatočne závažné porušenie práva EU a preto je vo veci samej splnená aj druhá podmienka nevyhnutná na uznanie existencie nároku a náhradu škody. Pokiaľ ide o tretiu podmienku vzniku zodpovednosti, t.j. existenciu priamej príčinnej súvislosti, vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby overil, či takáto priama príčinná súvislosť medzi porušením článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES a škodou, ktorá jednotlivcovi vznikla v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý mal nárok, ak by bol maximálny týždenný pracovný čas dodržaný existuje. Žalobca tvrdí, že v jeho prípade došlo k splneniu všetkých troch podmienok založenia zodpovednosti Slovenskej republiky za porušenie jeho práva podľa článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES a teda k legitímnemu uplatneniu jeho nároku na náhradu vzniknutej škody pred slovenským súdom.
Žalobca vo svojej žalobe tvrdí, že náhradu škody si uplatňuje v primeranom rozsahu k vzniknutej škode, táto mu vznikla v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý mal nárok ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený v zmysle úniového práva. Dlhodobé nerešpektovanie určeného úniového týždenného pracovného času sa u žalobcu prejavilo v rámci osobnostnej sféry predovšetkým vo vzťahu k ochrane práva na zdravie, na jeho úroveň a kvalitu a na celkovú fyzickú alebo morálnu integritu. Dlhé doby nočnej práce môžu poškodiť zdravie pracovníkov a ohroziť bezpečnosť na pracovisku. Odpočinok pracovníka by mal byť dostatočne dlhý a nepretržitý aby sa zabezpečilo, že v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobia úraz ani sebe, ani spolupracovníkom alebo iným osobám a že si ani krátkodobo ani dlhodobo nepoškodia zdravie. Vychádzajúc z povahy škody, ktorá má nemajetkovú povahu, keďže ide o škodu vzniknutú v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý by mal žalobca nárok v prípade rešpektovania jeho 48 hodinovej týždennej pracovnej doby a v dôsledku jeho porušenia žalobca si uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to v žalovanej výške 5000,- Eur.

2. Žalovaný sa k žalobe písomne vyjadril podaním zo dňa 25.08.2021, doručeným súdu dňa 26.08.2021 a žiadal konanie z procesných dôvodov zastaviť a v prípade, že sa súd nestotožní s procesnými námietkami žalovaného, tak žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť. V písomnom vyjadrení žalovaný dal do pozornosti, že žalobca si nesprávne vykladá pôsobnosť Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003, ktorá sa podľa názoru žalovaného nevzťahuje na príslušníkov hasičského a záchranného zboru. Rozsah pôsobnosti Smernice stanovuje čl. 1 ods. 3 podľa ktorého táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle čl. 2 Smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice. Smernica Rady 89/391/EHS z 12.06.1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci v článku 2 ods. 2 stanovuje, že táto smernica sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb ako sú napr. ozbrojené sily, polícia, alebo pre určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. Z dikcie daného článku vyplýva, že ide len o exemplifikatívny a nie taxatívny výpočet činností, ktoré možno označiť ako osobitné činnosti verejných služieb. Žalobca mal za to, že štátna služba príslušníkov hasičského a záchranného zboru, ktorí vykonávajú aj zásahovú činnosť charakteristickú nerovnomerným rozvrhnutím služieb s nariadenou služobnou pohotovosťou má charakter osobitnej činnosti služieb civilnej ochrany. Z tohto dôvodu žalobcovi nemohla vzniknúť škoda, nakoľko ustanovenia Smernice sa na neho nevzťahujú a teda nie je splnený základný predpoklad zodpovednosti za škodu. Podľa názoru žalovaného štátnu službu príslušníkov hasičského a záchranného zboru vykonávajúcich zásahovú činnosť, ktorá je špecifická nerovnomerným rozvrhnutím služobného času, na ktorý priamo nadväzuje určená služobná pohotovosť možno jednoznačne subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti Smernice 89/391/EHS v článku 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS. Oproti štandardným pracovnoprávnym vzťahom štátna služba príslušníkov hasičského a záchranného zboru vykazuje aj špecifiká štátnej služby príslušníkov policajného zboru, ako aj profesionálnych vojakov (napr. v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia, prísnej subordinácii a pod.). Žalovaný zastáva názor, že rozsah pôsobnosti Smernice 2003/88/ES je pozitívne vymedzený v článku 2 ods. 1 Smernice 89/391/EHS ako aj negatívne vymedzený v článku 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS, Smernica 2003/88/ES sa neuplatňuje na odvetvia činnosti, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej obrany. Vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času sa Smernica 2003/88/ES na služobný pomer príslušníkov hasičského a záchranného zboru nevzťahuje v plnom rozsahu, preto jej ustanovenia nemohli byť porušené tak, ako to tvrdí žalobca. Žalovaný dal do pozornosti, že príslušníci hasičského a záchranného zboru vykonávajúci zásahovú činnosť plnia okrem úloh na úseku ochrany pred požiarmi aj úlohy na úseku civilnej ochrany

obyvateľstva, predovšetkým v oblasti priameho výkonu záchranárskych činností. Z uvedeného dôvodu sú činnosti vykonávané príslušníkmi hasičského a záchranného zboru pri zásahovej činnosti práve tými osobitnými činnosťami služieb civilnej ochrany, na ktoré sa Smernica 89/391/EHS nevzťahuje, v súčasnosti iné zložky okrem hasičského a záchranného zboru, ktorým by boli zverené činnosti služieb civilnej ochrany neexistujú. Nakoľko sa Smernica 2003/88/ES na príslušníkov hasičského a záchranného zboru v prípade služobného času ako aj ich odmeňovania nevzťahuje, je táto oblasť v plnej miere v pôsobnosti vnútroštátnej právnej úpravy, preto sa príslušné ustanovenia Smernice 2003/88/ES na prípad žalobcu nemôžu aplikovať, preto žalobcovi v zmysle žaloby nemohla vzniknúť ani škoda.
Žalovaný namietal vo svojom písomnom vyjadrení nedostatok svojej pasívnej vecnej legitimácie z dôvodu, že táto mu nie je daná, poukázal na to, že žalobca nežaloval svojho zamestnávateľa ale štát, v mene ktorého koná len ústredný orgán verejnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí oblasť štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor, čo je zásadný rozdiel v označení žalovaného, teda v jeho pasívnej vecnej legitimácii. Zároveň žalovaný namietal aj miestnu príslušnosť Okresného súdu Brezno, keďže skutočnosťou, ktorá zakladá uplatnené právo je podľa žalobcu nesprávna transpozícia smernice, ktorá patrí do pôsobnosti Ministerstva vnútra SR, je miestne príslušným súdom okresný súd, v ktorého obvode má ústredný orgán štátnej správy zodpovedný za transpozíciu namietanej smernice svoje sídlo. Keďže Ministerstvo vnútra SR ako orgán konajúci v mene žalovaného má svoje sídlo na Pribinovej 2 v Bratislave, príslušným na konanie v danej veci je Okresný súd Bratislava 1, preto žalovaný žiadal, aby bola vec postúpená na Okresný súd Bratislava 1.
Žalovaný mal za to, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je možné uplatniť najviac za 2 roky spätne a keďže žalobca vo svojej žalobe žiada náhradu za čas dlhší ako je zákonom stanovená obligatórna podmienka dvoch rokov, žalovaný vzniesol námietku premlčania.
Žalovaný dal do pozornosti, že jednotlivé ustanovenia zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore, a to predovšetkým § 85 ods. 1, § 86 ods. 1, 2, 3 a § 92 ods. 1 cit. zák. definujú služobný čas príslušníka hasičského a záchranného zboru ako časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu, pričom umožňuje rozvrhnúť služobný čas aj nerovnomerne a súčasne jasne definuje pojem služobný deň, za ktorý sa považuje vykonávanie štátnej služby podľa rozvrhu služobného času. Zo zákona 315/2001 Z.z. jasne vyplýva, že okrem štátnej služby vykonávanej v riadnom služobnom čase sa za výkon štátnej služby považuje aj služobná pohotovosť v štátnej službe vykonávaná v mieste výkonu štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v rámci riadneho rozvrhnutia služobného času podľa § 91 zák. č. 315/2001 Z.z. a štátna služba nadčas podľa § 92 zák. č. 315/2001 Z.z. Ustanovenia § 86 ods. 2 a § 92 ods. 1 zák. č. 315/2001 Z.z. rozhodne nepopierajú, že služobná pohotovosť v štátnej službe je výkonom štátnej služby, ale svojou formuláciou účelovo vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 1) a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 2 písm. a) zák. č. 315/2001 Z.z.). Pri nariadenej služobnej pohotovosti v štátnej službe podľa § 92 ods. 1 písm. a) zák. č. 315/2001 Z.z. ide o služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby ale mimo rozvrhnutia služobného času, čo je vyjadrené napr. aj vo výške peňažnej náhrady za časť tejto služobnej pohotovosti v štátnej službe. Citované ustanovenia zákona najmä § 86 ods. 2 a § 92 ods. 1 zák. č. 315/2001 Z.z. rozhodne nepopierajú, že služobná pohotovosť v štátnej službe je výkonom štátnej služby, ale svojou formuláciou účelovo vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe § 92 ods. 1 cit. zák. a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe § 92 ods. 2 písm. a) cit. zák. a slová v § 92 ods. 1 cit. zák. len vystihujú časovú kontinuitu medzi výkonom štátnej služby a služobnou pohotovosťou. V oboch prípadoch je však nesporné, že ide o výkon štátnej služby v rámci služobného času. Explicitnejšie rozlíšenie jednotlivých častí služobného času je upravené v Kolektívnej zmluve príslušníkov hasičského a záchranného zboru na rok 2016, kde v článku 8 ods. 1 sa uvádza, že pre príslušníkov vykonávajúcich štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom je služobný čas rozvrhnutý spravidla na 16,5 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti , ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby v trvaní 7,5 hodín v jednej 24 hodinovej zmene. Podľa ods. 3 článku 8 kolektívnej zmluvy sa za štátnu službu považuje tiež práca nadčas, t.j. štátna služba vykonávaná nad rámec určeného služobného času resp. nad určený týždenný služobný čas, na príkaz nadriadeného alebo s jeho súhlasom. Vzhľadom na uvedené žalovaný má za to, že ust. § 85, § 91, § 92 zák. č. 315/2001 Z.z. ako aj ustanovenia platnej kolektívnej zmluvy článok 8 plne transponujú článok 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES. Podľa Smernice 2003/88/ES priemerný pracovný čas pre každé obdobie 7 dní nesmie prekročiť 48 hodín vrátane nadčasov, pričom týždenný pracovný čas pre každého zamestnanca musí byť ustanovený zákonom, správnym opatrením alebo kolektívnou zmluvou. Smernica 2003/88/ES umožňuje ustanoviť odlišne referenčné obdobie iné ako 7 dní, čo prichádza do úvahy najmä pri

nerovnomerne rozvrhnutom pracovnom čase. Článok 16 Smernice 2003/88/ES stanovuje na účely ustanovenia maximálneho týždenného pracovného času referenčné obdobie na 4 mesiace. Článok 17 ods. 3 Smernice 200/88/Es poskytuje protipožiarnym službám možnosť uplatnenia výnimky a určiť dlhšie referenčné obdobie prípadne na 6 mesiacov alebo ak je to v kolektívnej zmluve uvedené, tak na celých 12 mesiacov. Podmienkou uplatnenia takéhoto iného referenčného obdobia navyše je , že príslušným pracovníkom sa poskytne rovnocenný pracovný čas odpočinku alebo vo výnimočných prípadoch kde z objektívnych dôvodov to nie je možné, sa príslušným pracovníkom poskytne primeraná ochrana. Zákon č. 315/2001 Z.z., a to v § 85 ods. 1, upravuje limity dĺžky služobného času tak, že pri rovnomernom služobnom čase je služobný čas príslušníka 40 hodín týždenne, podľa § 91 ods. 3 zák. č. 315/2001 Z.z. možno hasičovi prikázať v kalendárnom roku službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín, čo je v priemer 5,7 hodín týždenne. Žalovaný dal do pozornosti, že v zmysle § 86 ods. 1 zák. č. 315/2001 Z.z. môže byť služobný čas hasičov rozvrhnutý aj nerovnomerne pri ňom však nesmie byť dĺžka riadneho služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni podľa § 86 ods. 2 cit. zák. V zmysle platnej kolektívnej zmluvy hasiči vykonávajú štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom , majú výkon štátnej služby v rámci 12 hodinového riadneho služobného času alebo služobný čas rozvrhnutý na 16,5 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby v trvaní 7,5 hodín v jednej 24 hodinovej zmene v zmysle čl. 8 ods. 1 Kolektívnej zmluvy pre príslušníkov hasičského a záchranného zboru pre rok 2016.
Čo sa týka referenčného obdobia, tak nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas je rozvrhnutý na obdobie 6 mesiacov podľa § 86 ods. 2 zák. č. 315/2001 Z.z. Podľa platnej kolektívnej zmluvy sa vykonávanie štátnej služby hasičov s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom rozvrhuje spravidla na obdobie 1 mesiaca. Uvedené referenčné obdobie neodporuje tomu, aby bolo dodržané zákonné ustanovenie 40 hodín priemerného týždenného služobného času v súlade s rozvrhnutými službami. Na základe uvedeného je zrejmé, že napriek tomu, že vnútroštátne právo neupravuje explicitne maximálny priemerný týždenný služobný čas uvedený konkrétnym počtom hodín ako je tomu v Smernici 2003/88/ES, zákon č. 315/2001 Z.z. a kolektívna zmluva dostatočne ustanovuje počty hodín služobného času hasičov, počas ktorého hasiči vykonávajú štátnu službu, ako aj rozsah hodín služby nadčas za príslušný rok. Z uvedeného vyplýva, že dotknuté právne predpisy transponovali článok 6 Smernice 2003/88/ES správne.
Žalovaný dal do pozornosti, že žalobcovi sa nepodarilo preukázať, že by štát neprebral Smernicu 2003/88/ES do zákona správne, preto sa mu nepodarilo ani preukázať, že by existovala údajná škoda, ktorá by bola v priamej príčinnej súvislosti s článkom 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES.
Žalovaný mal za to, že článok 6 Smernice 2003/88/ES je spomenutý v článku 7 ods. 1 Smernice, ktorý umožňuje členským štátom aby sa odchýlili od uplatňovania tohto článku za predpokladu, že dodržujú všeobecnú zásadu ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov, pričom jedným z dôvodov na neuplatňovanie je situácia ako je to v tomto prípade, keď sa jedná o protipožiarne služby a služby civilnej ochrany. Žalovaný uviedol, že pokiaľ by súd dospel k názoru, že odchýlna úprava nie je možná, tak žalovaný poukazuje na všeobecné podmienky vyplývajúce z judikatúry Súdneho dvora, ktoré musia byť kumulatívne splnené na úspešné uplatnenie si nároku na náhradu škody za porušenie práva únie.
Žalovaný mal za to, že žalobca žiadnym spôsobom neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody. Žalobca nejasným spôsobom stanovil škodu, ktorá mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú bol žalobca v zmysle platnej legislatívy odmeňovaný. Žalovaný dal do pozornosti, že počas tejto služobnej pohotovosti je pracovník povinný byť v zariadení zamestnávateľa alebo mimo neho, pričom má byť pripravený na výkon práce na požiadanie svojho zamestnávateľa. Pokiaľ nie je zásah, v takom prípade žalobca môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti, t.j. v čase keď sa od neho nežiada výkon práce. rovnako tak v zmysle platnej legislatívy pri takto nariadenej služobnej pohotovosti je v mieste vykonávania štátnej služby určený resp. vymedzený priestor na odpočinok, t.j. že zamestnávateľ si je vedomý a dokonca vytvára podmienky na oddych (spánok zamestnanca) t.j. žalobcu. V čase služobnej pohotovosti sa od žalobcu nevyžaduje aktívna činnosť a teda mimo času skutočného výkonu práce môže žalobca odpočívať alebo sa venovať inej činnosti. Počas služobnej pohotovosti žalobca nemusí uskutočňovať žiaden výkon práce z vlastnej iniciatívy, ale iba na základe pokynu svojho zamestnávateľa. Vzhľadom na uvedené žalobca nemusí byť bdelý a aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti.
Žalovaný dal do pozornosti súdu, že žalobca je povinný preukázať či skutočne pracoval nad maximálny týždenný pracovný čas za rozhodné obdobie, pretože nie všetky hodiny odpracovanej pohotovosti sú hodinami nad maximálny limit pracovného času. Taktiež je potrebné zohľadniť nerovnomerné rozvrhnutie

služobného času hasičov v referenčnom období 6 mesiacov. Žalobca vychádza len z priemerných hodnôt odpracovaného týždenného pracovného času ako aj času odpracovanej pohotovosti z čoho vôbec nevyplýva, či za konkrétne obdobie skutočne u žalobcu došlo k prekročeniu maximálneho limitu pracovného času pri referenčnom období 6 mesiacov. Žalovaný taktiež dal do pozornosti súdu, že žalobca vedel o všetkých podmienkach výkonu služby pri vzniku služobného pomeru, akceptoval všetky podmienky, ktoré sa vzťahujú na výkon štátnej služby príslušníka hasičského a záchranného zboru, pričom za celé obdobie ani raz nedošlo k tomu, že by tieto podmienky namietal, nikdy nepožadoval ani len vysvetlenie a žiadnym spôsobom sa nedomáhal svojich práv. Vzhľadom na hore uvedené skutočnosti žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

3. Vzhľadom k tomu, že žalovaný vzniesol námietku pasívnej vecnej legitimácie, súd uvádza, že žalobca sa domáha náhrady škody za porušenie práva Európskej únie štátom, tak pasívne legitimovaným je štát - Slovenská republika ako zodpovedný subjekt. V prípade nášho právneho poriadku, ktorý upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci zák. č. 514/2003 Z.z. vylučuje zodpovednosť Národnej rady SR pri výkone jej pôsobnosti podľa článku 86 písm. a), d) Ústavy SR, ak je smernica Európskej únie implementovaná do vnútroštátneho právneho poriadku nesprávne alebo ak nie je vôbec implementovaná. To znamená, že takýto nesprávny postup parlamentu sa nepovažuje za nesprávny úradný postup v zmysle uvedeného zákona a dotknutá osoba sa nemôže domáhať svojich nárokov zo vzniknutej ujmy podľa jeho ustanovení. V danom prípade je nutné zvážiť kto a za akých okolností alebo podľa akých pravidiel zodpovedá za vzniknutú ujmu, preto je nutné uvažovať v zmysle úniového práva, ktoré za zodpovedný subjekt vždy považuje štát, a to v intenciách objektívnej zodpovednosti. Za podmienky vzniku nároku škody potom považuje okolnosť, že konkrétny akt úniového práva priznáva súkromnej osobe práva, že došlo ku škode, ktorá nie je nepatrná a napokon príčinnú súvislosť medzi uvedeným porušením povinnosti štátu a vznikom ujmy na strane tejto osoby. Slovenskú republiku ako zodpovedný subjekt potom v súdnom konaní musí zastupovať ten ústredný orgán štátnej správy, ktorý zodpovedá za faktickú implementáciu úniového práva do vnútroštátneho poriadku, do pôsobnosti ktorého daná oblasť patrí, čo v danom prípade je Ministerstvo vnútra SR do pôsobnosti ktorého patrí aj správa a riadenie Hasičského a záchranného zboru. Pasívne legitimovaným v predmetnom konaní je Ministerstvo vnútra SR.

4. Pokiaľ ide o námietku miestnej nepríslušnosti, t.j. že na konanie nie je miestne príslušný Okresný súd Brezno súd poznamenáva, že je nepochybné, že žalobca vykonáva prácu hasiča na pracovisku Brezno, Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Brezno, t.j. v obvode konajúceho Okresného súdu Brezno, t.j. v obvode tohto súdu nastala skutočnosť, ktorá zakladá uplatnené právo, preto má súd za to, že Okresný súd Brezno je miestne príslušným súdom na prejednanie tohto sporu.

5. Čo sa týka vznesenej námietky premlčania súd poznamenáva, že v zmysle § 100 ods. 1 OZ právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej. Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka, ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Podľa § 101 OZ pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať prvý raz. Ide o tzv. všeobecnú premlčaciu dobu. Ustanovenie § 101 OZ upravuje všeobecnú trojročnú premlčaciu dobu, v ktorej sa premlčia všetky práva z občianskoprávnych vzťahov, pokiaľ sa na ne nevzťahujú ustanovenia o kratšej (§ 106 - 108 OZ) alebo dlhšej (§ 109 a § 110 OZ) premlčacej dobe. Popri dĺžke všeobecnej premlčacej doby zákon súčasne ustanovuje objektívny začiatok jej plynutia, trojročná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať prvý raz. Za tento deň sa považuje deň, kedy sa právo mohlo po prvý raz uplatniť na súde, t.j. len čo mohla byť dôvodne podaná žaloba.
Nárok žalobcu je preto nutné posudzovať v trojročnej premlčacej dobe, pretože žaloba bola na súd podaná dňa 27.04.2021, t.j. tri roky spätne od 27.04.2018 do 27.04.2021, t.j. nárok žalobcu v tejto časti nie je premlčaný.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom právneho zástupcu žalobcu, žalobcu a žalovaného, oboznámením sa s predloženými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise, a to rozpisom pracovného času v tabuľkách na č.l. 7-17 súdneho spisu, písomným podaním žalobcu zo dňa 19.07.2021, podaním žalovaného zo dňa 10.08.2021, vyjadrením k žalobe žalovaného zo dňa 25.08.2021, vyjadrením žalobcu zo dňa 27.09.2021, vyjadrením žalovaného zo dňa 25.10.2021 a zistil tento skutkový stav:

7. Z výsluchu žalobcu na pojednávaní mal súd za preukázané, že tento je zamestnancom Hasičského a záchranného zboru, pracovisko Brezno, kde pracuje od roku 2012 a je zaradený do stálej štátnej služby ako technik - strojník, pričom prešiel rôznymi pozíciami a ako technik - strojník pracuje od roku 2020. Jeho povinnosťou je starať sa o techniku, vykonávať všetky výjazdy k dopravným nehodám, požiarom, živelným pohromám, vykonáva všetky práce v súlade so zákonom o hasičskom a záchrannom zbore. Z výsluchu žalobcu vyplynulo, že jeho 24 hodinové pracovné zmeny oficiálne začínajú a aj začínali vždy o 07.00 hod. a končia a vždy končili o 07.00 hod. nasledujúceho dňa, ale v skutočnosti musí byť nastúpený v práci a pripravený na výjazd, t.j. už oblečený v zásahovom obleku najneskôr o 6.55 hod., aby už o 07.00 hod. mohol vyrážať k zásahu, pričom pred výjazdom sa musí prebrať technika aj s pomôckami, každý hasič vie, čo je jeho povinnosťou. Podobne tomu je aj po ukončení zmeny nasledujúci deň, kedy prakticky nemôže odísť z pracoviska o 7.00 hod. ale musí čakať na odovzdanie zmeny nastupujúcej pracovnej zmene, t.j. fakticky vždy ide o dlhšiu službu, keďže odchádzajúca a nastupujúca pracovná zmena musia byť niekoľko minút na pracovisku súčasne, aby bolo zabezpečené riadne fungovanie zboru. Na pracovisko žalobca s jeho kolegami je povinný prísť skôr ako o 07.00 hod. a tak isto zo služby odchádza neskôr než o 07.00 hod. Zároveň žalobca uviedol, že po 24 hodinovej zmene má mať 48 hodinové voľno, ktoré sa veľa krát nedodržiava, pretože hneď po 24 hodinovej službe často má povinnosti, napr. ísť buď hneď na školenie alebo po niekoľkých hodinách ho z domu zavolali späť do služby k nejakej väčšej nehode alebo požiaru, t.j. veľa krát po 24 hodinovej službe nemá oddych ani 8 hodín. Žalobca dal do pozornosti súdu, že on vykonáva funkciu technik - strojník a môže zastúpiť všetkých hasičov, a to od veliteľa družstva až po hasiča záchranára, ale jeho môže zastúpiť len technik - strojník. Zároveň uviedol, že odpočinok medzi jednotlivými pracovnými zmenami považuje za veľmi dôležitý, pretože po 24-hodinovej službe nie je jednoduché sa riadne vyspať a oddýchnuť si. Žalobca uviedol, že je slobodný, žije s priateľkou, pretože si kúpil starší rodinný dom, tak tento vo voľnom čase prerába a rekonštruuje ho, nakoľko v ňom aj býva. Jeho záľubami je šport, najmä cyklistika, lyžovanie a korčuľovanie, popri práci má menej času na šport, svoje záľuby, ako aj rekonštrukciu domu, pretože všetko závisí ako mu vychádzajú služby. Dal do pozornosti, že pracovná pohotovosť, množstvo hodín sa mu nezapočítava do pracovného času, keďže má 10 zmien do mesiaca, tak odrobí 240 hodín, ale v skutočnosti sa mu započítava len 160 hodín. Žalobca taktiež uviedol, že v konečnom dôsledku jemu, aj ostatným kolegom, ešte chýbajú hodiny, ktoré si musia chodiť odrábať vo voľnom čase. Všetko záleží od skutočnosti, či je výjazd alebo nie, pričom cez deň aj v noci sú povinní do jednej minúty nastúpiť a realizovať výjazd. Taktiež dal do pozornosti, že stav hasičov na pracovisku Brezno je poddimenzovaný, s plným stavom by ich malo byť 8 a už druhý rok fungujú na minimálnom stave piatich príslušníkov a okrem toho musia zrealizovať povinné školenia a výcviky. Stáva sa, že aj v jeho voľne sa často ide na výjazd, je stiahnutý z domu do práce, pohotovosti. Čo sa týka dovoleniek, tak dovolenky si čerpá on a aj ostatní kolegovia de facto, dá sa povedať, že tieto si čerpajú aj nečerpajú, pretože dovolenku si nemajú kedy vyčerpať, keďže hasičov je málo a vzájomne sa musia zastupovať.
Žalobca dal do pozornosti, že práca hasiča je nielen fyzicky, ale aj psychicky náročná, je s ňou spojený nedostatok odpočinku a zvýšený stres a to nielen v práci, ale aj počas voľna, pretože nikdy neviete, kedy budete zavolaný do služby.

8. Vzhľadom na výsluch žalobcu na pojednávaní a predložených dôkazov mal súd preukázané, že žaloba, čo do základu je dôvodná.

9. Podľa Ústavy Slovenskej republiky a to jej článku 7 ods. 2 právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2. Z uvedeného vyplýva, že štát zodpovedá za správne prevzatie daných pravidiel do svojho právneho poriadku, tak pri legislatívnej činnosti, ako aj pri ich faktickej aplikácii. V prípade, že únio vé právo priznáva súkromným osobám práva a tieto sú porušené v dôsledku činnosti resp. nečinnosti štátu, ktorý ich má garantovať aj v rámci svojho vnútroštátneho právneho poriadku, štát zodpovedá za vzniknutý následok, ak vznikol na strane súkromnej osoby.

10. V zmysle čl. 1 ods. 2 písm. a) Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/88/ES, táto Smernica sa vzťahuje na minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas.
V zmysle čl. 1 ods. 4 uvedenej Smernice sa ustanovenie Smernice č. 89/391/EHS úplne uplatní na záležitosti uvedené v ods. 2 bez toho, aby boli dotknuté prísnejšie alebo osobitné ustanovenia tejto Smernice.

11. V zmysle čl. 2 ods. 2 Smernice č. 89/391/EHS, táto Smernica sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, ako sú napr. ozbrojené sily, polícia alebo pre určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany.

12. K argumentácii žalovaného vo vzťahu k aplikácii prvej citovanej Smernice Európskej únie je potrebné zdôrazniť, že základným účelom tejto právnej úpravy je zabezpečenie ochrany zdravia a bezpečnosti pri organizácii pracovného času s odkazom a použitím negatívneho vymedzenia, ako je to uvedené vyššie, keď je potrebné vziať do úvahy určité osobitosti niektorých činností verejných služieb, vrátane civilnej obrany, kde treba počítať aj Hasičský a záchranný zbor, avšak nie pre všetky aspekty úpravy práce a pracovných činností, či pracovného času takéhoto zboru. V kontexte ostatných ustanovení Smernice č. 2003/88/ES a účelu uvedeného negatívneho vymedzenia je celkom zrejmé, že pri rôznych činnostiach verejných služieb u polície, armády, či záchranných zborov je objektívne nemožné zo strany štátu zabezpečiť za každých okolností bezpečnosť príslušníkov týchto zborov a to v situáciách, ktoré sú im vlastné práve s ohľadom na účel ich zriadenia, teda ide o činnosti, pri ktorých títo príslušníci priamo vstupujú do bezprostredného rizika a ohrozenia ich zdravia alebo života. Čl. 2 ods. 2 Smernice š. 89/391/EHS označuje činnosti, pri ktorých príslušníci zborov zasahujú proti ľudskému či prírodnému nebezpečenstvu, nie však tie oblasti výkonu ich služby, kde štát môže ovplyvniť ochranu zdravia a životov a bezpečnosť ich práce. Okrem iného to vyplýva aj z doterajšej judikatúry Európskeho súdneho dvora, ale napr. aj zo skutočnosti, že samotná smernica č. 2003/88/ES v niektorých svojich ustanoveniach s takýmito zbormi počíta, napr. v čl. 17 ods. 3 Slovenská republika pritom pri tvorbe právneho predpisu zák. č. 315/2001 Z.z. o hasičskom a záchrannom zbore výslovne implementovala predmetnú smernicu do tohto právneho predpisu, čo vyplýva z prílohy 4,bod 6 tohto zákona. Z uvedeného vyplýva, že v rámci tvorby tohto právneho predpisu bol štát povinný zabezpečiť aj stanovenie predpísaného limitu 48 hodín, maximálneho týždenného pracovného času, ako je stanovený v čl.6 písm. b) uvedenej smernice pre každé obdobie 7 dní a to vrátane nadčasov. Referenčným obdobím, za ktoré sa na jednotlivé sedem dňové cykly tento limit vyčísľuje, je smernicou stanovený na maximálne 4 mesiace, avšak so stanovenou možnou odchýlkou pre protipožiarne služby (čl. 17 ods. 3 písm. i)tejto smernice).
V prípade zák. č. 315/2001 Z.z. ako vnútroštátneho predpisu je zrejmé, že výslovne takýto časový limit stanovený pre príslušníkov hasičského a záchranného zboru nie je. V tomto zákone nie je explicitne vyjadrené ani to, či sa pracovná pohotovosť zarátava do uvedeného časového limitu alebo nie. Týždenný služobný čas je ust. § 85 cit. zák. stanovený ako časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. Služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Pri nerovnomernom rozvrhnutí služobného času (§ 86 ods. 2) nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni. Za takýto deň sa považuje deň, v ktorom príslušník podľa rozvrhu služobného času vykonáva štátnu službu. K odpočinku je stanovené (§ 88 a § 89), že medzi koncom služobného dňa a začiatkom nasledujúceho služobného dňa nepretržitý odpočinok má trvať aspoň 12 hodín a raz za týždeň v trvaní aspoň 32 hodín. Služobný úrad je povinný rozvrhnúť služobný čas tak, aby všetci príslušníci mali raz týždenne dva po sebe nasledujúce dni nepretržitého odpočinku, ktoré musia pripadať na piatok a sobotu alebo sobotu a nedeľu
alebo na nedeľu a pondelok. Ak vykonávanie štátnej služby neumožňuje rozvrhnúť služobný čas podľa tohto pravidla, poskytujú sa dva po sebe nasledujúce dni nepretržitého odpočinku v týždni výnimočne v iných dňoch týždňa. Ak nemožno dodržať ani toto pravidlo, potom sa rozvrhne nepretržitý odpočinok v týždni odchylne tak, že sa príslušníkovi poskytne najmenej jeden deň v týždni, pokiaľ možno tak, aby pripadol na nedeľu a zvyšok poskytne súhrnne raz za dva týždne.

13. Podľa § 91 ods. 3 zák. č. 315/2001 Z.z. v kalendárnom roku možno príslušníkovi prikázať štátnu službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín.

14. Podľa § 92 ods. 1 zák. č. 315/2001 Z.z. služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

15. Podľa § 92 ods. 2 zák. č. 315/2001 Z.z. na zabezpečenie nevyhnutých úloh môže služobný úrad v odôvodnených prípadoch nariadiť príslušníkovi služobnú pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času.

16. Podľa § 92 ods. 4 zák. č. 315/2001 Z.z. v platnom znení pri nariadení služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby alebo na inom určenom mieste musí byť vymedzený priestor na odpočinok.

17. Žalovaný v konaní tvrdil, že v prípade nariadenej aj určenej služobnej pohotovosti ide o výkon štátnej služby v rámci služobného času. Zároveň však tiež uvádzal, že počas nariadenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je vymedzený priestor na odpočinok a od príslušníka sa nevyžaduje aktívna činnosť, nemusí uskutočniť žiaden výkon práce z vlastnej iniciatívy, ale iba na základe pokynu svojho zamestnávateľa. Vtedy nemusí byť bdelý a aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti, napriek tomu dostáva odmenu za takto strávený čas, ktorý sa do celkového súčtu pracovného času nezapočítava.

18. Pre porovnanie možno uviesť, že Zákonník práce vo svojich ustanoveniach upravujúcich pracovný čas a dobu odpočinku, výslovne stanovuje, a to v § 92 ods. 2 ZP, že čas, počas ktorého sa zamestnanec zdržiava na pracovisku a je pripravený na výkon práce, ale prácu nevykonáva, je neaktívna časť pracovnej pohotovosti, ktorá sa považuje za pracovný čas.
Pre súd z tohto vyplýva, že aj v prípade, že zákonodarca pri implementovaní Smernice Európskeho parlamentu a rady č. 2003/88/ES do nášho právneho poriadku výslovne nestanovil pre Hasičský a záchranný zbor rovnaké pravidlo ako je tomu v Zákonníku práce, teda nestanovil jednak časový limit týždenného pracovného času na 48 hodín počas stanovených siedmych dní, ani výslovne neuviedol a nestanovil, či sa služobná pohotovosť zarátava alebo nezarátava do týždenného pracovného času v zmysle únijného práva, mohla a mala byť správna implementácia smernice do nášho právneho poriadku vykonaná následne faktickým uvedením do praxe, ústavným orgánom štátnej správy, teda Ministerstvom vnútra SR tak, aby určené pracovné zmeny, ktoré sú rozdelené na výkon štátnej služby a na ňu nadväzujúcu služobnú pohotovosť, rešpektovali pravidlá stanovené Smernicou 2003/88/ES.

19. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že služobná pohotovosť žalobcu a jeho kolegov v hasičskom zbore nie je zarátavaná do fondu ich pracovného času za sledované obdobie od 01.01. do 30.06. kalendárneho roka a od 01.07. do 31.12. kalendárneho roka, naopak pri evidencii ich pracovného času po uplynutí týchto období zamestnávateľ spravidla vyčísli tzv. mínusové hodiny, ktoré vyjadrujú počet hodín, ktoré jednotlivým príslušníkom chýbajú do určeného fondu pracovného času a títo si ich musia v nasledujúcom kalendárnom polroku nahradiť a odpracovať. Vzhľadom na únijné právo je preukázateľne dané, že ide o nesprávny postup, ktorý nezaručuje dodržiavanie práv príslušníkov hasičského zboru, teda aj žalobcu, okrem iného maximálny týždenný limit pracovného času 48 hodín počas sledovaného referenčného obdobia , v tomto prípade počas kalendárneho polroka.

20. Žalobca predložil súdu tabuľkový prehľad ním vykonaných služieb za roky 2017 až 2021, z ktorých mohol súd zhodnotiť 6 takýchto referenčných období, 6-tich kalendárnych mesiacov, teda od 01.01.2018 do 30.06.2018, ako aj od 01.07.2018 do31.12.2018, taktiež od 01.01.2019 do 30.06.2019, od 01.07.2019 do 31.12.2019, od 01.01.2020do 30.06.2020 a od 01.07.2020 do 31.12.2020. Na základe takto predložených dôkazov mal súd preukázané, že v jednotlivých polročných obdobiach u žalobcu jednoznačne došlo k prekročeniu stanoveného limitu 48 hodín týždenného pracovného času.
Súd dáva do pozornosti, že z hľadiska dokazovania nie je dôležité, či je počet žalobcom odslúžených hodín evidovaných v predložených tabuľkách správny alebo nie, pretože sporné medzi stranami sporu bolo to, ktoré z týchto odslúžených hodín je nutné zarátať do pracovného času žalobcu vo vzťahu k odslúženým pohotovostiam. Z predložených tabuliek od 9/2017 až 03/2021 vyplýva, že v uvedenom časovom horizonte boli v tabuľke konkretizované z hľadiska odslúžených hodín vždy len 3 mesiace, nie celé referenčné obdobia kalendárnych polrokov, preto bolo nutné považovať túto časť len za doplnkové informácie, z ktorých bolo možné ustáliť, že prekročenie limitu 48 hodín týždenne bolo zrejme prítomné aj v inom období, než v kalendárnych nepremlčaných polrokoch rokov 2018 až 2020 (od 27.04.2018 do 27.04.2021). Uvedené vyplynulo aj z výpovede žalobcu, ktorý síce všeobecne hovorilo čase svojho pôsobenia v hasičskom zbore, kedy vykonávanie služieb uvedených cykloch a s približne rovnakými podmienkami pre odpočinok medzi jednotlivými služobnými dňami bolo na rovnakej úrovni. Okrem toho prekročenie stanoveného limitu nepriamo vyplynulo aj z ďalšej skutočnosti, o ktorej žalobca vypovedal, a to faktická nemožnosť čerpať dovolenku na zotavenie v čase dlhšom ako je jeden týždeň a to vzhľadom na stav na jeho pracovisku v hasičskom zbore v Brezne.

21. Na základe vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že Hasičský a záchranný zbor minimálne pre Okresné riaditeľstvo Brezno trpí nedostatkom príslušníkov, ktorí by inak vedel zabezpečiť častejšie striedanie resp. dlhší čas odpočinku medzi jednotlivými služobnými dňami. Z uvedenej skutočnosti vznikla situácia, ktorá viedla žalobcu ako aj ostatných príslušníkov zboru v rámci celej Slovenskej republiky k uplatneniu predmetného nároku.
Súd dáva do pozornosti, že krajské a okresné riaditeľstvá hasičského a záchranného zboru postupujú v súlade so zákonom č. 315/2001 Z.z. o hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov, ktorý ako už bolo uvedené vyššie upravuje podmienky v ustanoveniach § 85 až 94 výkonu štátnej služby so zameraním na pojmy týždenný služobný čas, nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, prestávky v štátnej službe, nepretržitý odpočinok medzi služobnými dňami, dĺžka nepretržitého odpočinku v týždni, dni služobného pokoja, štátne služba nadčas, služobná pohotovosť a dovolenka, pričom podľa prílohy č. 4 bod 6 cit. zák. do jeho znenia bola prebratá Smernica č. 2003/88/ES zo dňa 04.11.2002 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času. Súd uvádza, že na prvý pohľad sa javí, že vnútroštátna právna úprava je v súlade s touto smernicou a s právom Únie. Problémom je výklad pojmu pracovný čas pričom z ustanovení zákona o hasičskom a záchrannom zbore nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste ich výkonu služieb bola považovaná za súčasť ich služobného času a práve v tomto spočíva rozpor s právom Únie.
Súd poznamenáva, že článok 6 písm. b) Smernice č. 2003/88/ES predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48 hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je vyslovene stanovené, že zahŕňa tak nadčasy ako aj pracovnú pohotovosť a od ktorej sa nemožno odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti ako je práca hasičov, hoci by k tomu došlo čo aj prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka.
Vzhľadom na uvedené, aj keď krajské a okresné riaditeľstvá postupujú v súlade so zák. č. 315/2001 Z.z. v platnom znení ale zároveň porušujú pravidlá určené Smernicou EÚ, potom je zrejmé, že implementácia smernice nebola správne vykonaná ani v legislatívnom procese a nie je správne vykonávaná ani pri správe a riadení Hasičského a záchranného zboru zo strany žalovaného, Ministerstva vnútra SR.

22. Súd mal preukázané, že žalobca v rozpore s právom Európskej únie nemá dostatočný čas na regeneráciu a odpočinok, resp. že jeho určený čas služieb v jednotlivých týždňoch mu neumožňuje dostatočný odpočinok na regeneráciu, na základe čoho v zmysle § 11 OZ ide o zásah do jeho osobnostnej integrity, a to v oblasti súkromia a rodinného života, nepriamo aj vo vzťahu k jeho zdravotnému stavu. Takýto zásah je nežiadúci, právom nedovolený a zároveň zakladajúci nárok dotknutej osoby na zadosťučinenie resp. peňažnú náhradu v zmysle § 13 ods. 1, 2 OZ. Dôvody uvedené v ust. § 13 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka sú demonštratívne, nepredstavujú ohraničený výpočet prípadov, pri ktorých nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vzniká. Nevyžaduje sa iba splnenie podmienky zníženia dôstojnosti fyzickej osoby, či aj vážnosti v spoločnosti, ale môže ísť aj o iné vážne následky na osobnostných právach dotknutého jedinca.
Žalobca si uplatnil predmetnou žalobou svoj nárok v súvislosti s porušením jeho nároku na odpočinok a preto tento nárok súd posudzoval ako nemajetkovú ujmu, čo okrem nášho právneho poriadku zohľadňuje aj zámer tvorcu Smernica č. 2003/88/ES. Smernice boli prijaté v záujme zamedzenia pracovných úrazov a chorôb z povolania, ich cieľom bolo zaviesť alebo zlepšiť preventívne opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov a zaistiť vyšší stupeň ich ochrany bez podriaďovania sa ekonomickým úvahám.

23. Dokazovaním súd zistil, že žalobca je zamestnaný u žalovaného od roku 2012, pričom prešiel rôznymi pozíciami a od roku 2020 pracuje ako technik - strojník, je slobodný, nadobudol si na bývanie starší rodinný dom, ktorý svojpomocne prerába, rekonštruuje ho, zároveň v ňom aj býva. Popri práci má menej času na túto rekonštrukciu domu, všetko závisí od toho, ako mu vychádzajú služby. Podobne ako ostatní zamestnanci potrebuje čas na oddych, regeneráciu a čas venovať sa svojim záľubám, športu, predovšetkým cyklistike, lyžovaniu a korčuľovaniu. Vzhľadom na uvedené prirodzenou satisfakciou pre neho by nepochybne bolo poskytnutie náhradného voľna v primeranom rozsahu, na čo poukazoval aj žalovaný. Vzhľadom na situáciu na pracovisku, poddimenzovaný stav hasičov, poskytnutím náhradného voľna by bol ohrozený výkon hasičov na pracovisku. Preto v danom prípade prichádza do úvahy náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej zmyslom je zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu, ku ktorému zo strany žalovaného nepochybne dochádza tak, aby bola chránená jeho osobnosť aj vo sfére práva na súkromie a rodinný život, považoval súd za primerané,

aby náhrada zohľadňovala strednú mieru závažnosti tohto zásahu. Súd dokazovaním zistil, že žalobca v súčasnosti netrpí žiadnym vážnym ochorením v dôsledku porušenia práva zo strany žalovaného a taktiež jeho súkromný a osobný život nebol negovaný zo strany žalovaného v značnej miere. Za takýchto okolností podľa názoru súdu prináleží žalobcovi za obdobie troch rokov suma 2400,- Eur, v danom prípade 800,- Eur za jeden rok pričom táto náhrada dostatočným a primeraným spôsobom poskytne žalobcovi možnosť kompenzácie nepriaznivých následkov, opísaných vyššie. Súd má zato, že požadovaná náhrada v sume 5000,- Eur aj keď nebola zjavne neprimeraná, táto bola na základe úvahy súdu vzhľadom na vykonané dokazovanie znížená na sumu 2400,- Eur, preto v prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

24. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 C.s.p. jednak podľa úspechu v konaní ale predovšetkým vzhľadom na predmet konania, kde výška plnenia závisí na úvahe súdu, pričom strany sporu v danom prípade žalobca, nevedel výsledok sporu ovplyvniť a preto nevyhovenie žalobe v celom jej rozsahu nemožno považovať za čiastočný neúspech.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia písomne v dvoch vyhotoveniach prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.

Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje (§ 362 1 C.s.p.). Odvolanie musí mať náležitosti požadované ustanovením § 127 ods. 1 C.s.p., tzn. musí obsahovať označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané a datované.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 C.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.